

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 PAPILDYMO 19² IR 19³ STRAIPSNIAIS
ĮSTATYMAS**

2022 m. gegužės 12 d. Nr. XIV-1094
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo papildymas 19² straipsniu

Papildyti Įstatymą 19² straipsniu:

**„19² straipsnis. Energijos kainos dalies kompensavimas elektros energijos ir (ar)
gamtinių dujų buitiniams vartotojams**

1. Kai Tarybos prognozuojami elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų tarifai, palyginti su taikomais tarifais, didėja daugiau kaip 40 procentų, siekiant sumažinti energijos išlaidas elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams, įvertinus valstybės finansines galimybes, iš valstybės biudžeto lėšų kompensuojama energijos kainos dalis, tokiam kompensavimui numatant lėšas atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – dalinis kompensavimas). Šiame straipsnyje nustatytas dalinis kompensavimas skirtas visiems elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams ir negali būti didesnis kaip 60 procentų galutinės elektros energijos kainos ir (ar) 80 procentų galutinės gamtinių dujų kainos, taikomos elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytą dalinį kompensavimą sudaro:

1) suvartotos elektros energijos kainos dalies kompensavimas:

a) papildomos dedamosios prie elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos kompensavimas;

b) elektros energijos tiekimo kainos, susijusios su elektros energijos įsigijimo sąnaudomis, dalies kompensavimas;

2) suvartotų gamtinių dujų dalies kainos kompensavimas:

a) papildomos dedamosios prie gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos kompensavimas;

b) gamtinių dujų tiekimo kainos, susijusios su gamtinių dujų įsigijimo sąnaudomis, dalies kompensavimas.

3. Energetikos ministerijos prašymu, kuris Tarybai turi būti pateiktas ne vėliau kaip likus vienam mėnesiui iki ateinančio naujo kalendorinio pusmečio pradžios, Taryba Energetikos ministerijos nurodytu terminu apskaičiuoja ir pateikia informaciją Energetikos ministerijai ir Vyriausybei dėl galimų dalinio kompensavimo 1 kWh elektros energijos ir (ar) 1 m³ gamtinių dujų

dydžių, įvertinusi valstybės biudžeto lėšų sumą, numatytą daliniam kompensavimui, ir prognozuojamą elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų vartojimą.

4. Vyriausybė, atsižvelgusi į Tarybos pateiktą informaciją ir į atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme daliniam kompensavimui numatytą lėšų dydį, nustato minimalią 1 kWh elektros energijos kainos ribą, žemiau kurios dalinis kompensavimas netaikomas, dalinio kompensavimo 1 kWh elektros energijos ir (ar) 1 m³ gamtinių dujų dydžius elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams, konkretų dalinio kompensavimo taikymo laikotarpį, prasidedantį kalendorinio pusmečio pirmo mėnesio pirmą dieną ir ne ilgesnį kaip 6 kalendoriniai mėnesiai, ir tvirtina dalinio kompensavimo taikymo ir administravimo tvarkos aprašą (toliau – Tvarkos aprašas). Tvarkos apraše turi būti nustatyta: dalinio kompensavimo elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams taikymo, administravimo tvarka ir sąlygos, nepagrįstai taikyto ar išmokėto dalinio kompensavimo ar jo dalies išskaičiavimo (sugražinimo) tvarka.

5. Dalinio kompensavimo apskaičiavimą, dalinio kompensavimo lėšų mokėjimą tiekėjams administruoja elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, ir gamtinių dujų skirstymo sistemos operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų (toliau kartu šiame straipsnyje – administratorius). Elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriai, aptarnaujantys ne daugiau kaip 100 000 vartotojų, ir (ar) gamtinių dujų skirstymo sistemos operatoriai, aptarnaujantys ne daugiau kaip 100 000 vartotojų, sudaro susitarimus su administratoriumi dėl informacijos mainų ir lėšų išmokėjimo ir teikia jam informaciją, reikalingą dalinio kompensavimo dydžiui apskaičiuoti ir lėšoms išmokėti. Taryba savo nustatyta tvarka įvertina administratoriaus patirtas pagrįstas sąnaudas, susijusias su šiame straipsnyje nurodyto dalinio kompensavimo apskaičiavimo ir dalinio kompensavimo lėšų mokėjimo tiekėjams administravimu, ir įtraukia jas į papildomą dedamąją prie elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos ir papildomą dedamąją prie gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos.

6. Šiame straipsnyje nustatytas dalinis kompensavimas elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams vykdomas per elektros energijos tiekėją ir (ar) gamtinių dujų tiekimo įmonę, garantinį elektros energijos tiekėją ir (ar) garantinį gamtinių dujų tiekimą vykdančią skirstymo sistemos operatorių (toliau šiame straipsnyje – tiekėjas), kurie dalinio kompensavimo taikymo laikotarpiu elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniam vartotojui tiekia elektros energiją ir (ar) gamtines dujas.

7. Nepriklausomo elektros energijos tiekimo ar garantinio elektros energijos tiekimo atveju tiekėjų mokėjimo dokumentuose elektros energijos buitiniam vartotojui pateikiama informacija apie dalinį kompensavimą, o elektros energijos buitinis vartotojas su tiekėju atsiskaito

sumokėdamas mokėjimo dokumente nurodytą elektros energijos mokėtiną sumą, sumažintą dalinio kompensavimo dydžiu. Gamtinių dujų buitiniams vartotojams ir elektros energijos buitiniams vartotojams, kuriems elektros energijos tiekimo kaina yra reguliuojama, tiekėjai nustato ir šio įstatymo nustatyta tvarka skelbia elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų mokėtiną kainą su daliniu kompensavimu ir informaciją apie kainą, kurią buitiniai vartotojai būtų mokėję, jeigu nebūtų pritaikytas dalinis kompensavimas, o mokėjimo dokumentuose tiekėjai gali pateikti tik galutinę mokėtiną sumą su daliniu kompensavimu.

8. Elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų daliniam kompensavimui skirtas lėšas tiekėjams Tvarkos apraše numatyta tvarka išmoka administratorius.

9. Šiame straipsnyje nurodytas dalinis kompensavimas elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniam vartotojui neriboja elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų teisės į kitų įstatymų suteikiamas pinigines, socialines paramas, kompensacijas ar išmokas, jeigu jų mokėjimą reglamentuojantys įstatymai ir (ar) jų įgyvendinamieji teisės aktai nenustato kitaip.

10. Tiekėjams draudžiama atlikti tiekėjo ir elektros energijos buitinio vartotojo sudarytų sutarčių pakeitimus, elektros energijos buitiniams vartotojams siūlyti tiekimo planus ar elektros energijos buitiniams vartotojams siūlyti sudaryti naujas sutartis, kuriais būtų keičiama elektros energijos kaina, išskyrus atvejus, jeigu tai lėmė objektyviai pateisinamos priežastys, įskaitant pasikeitusias elektros energijos įsigijimo (pirkimo) kainas, pasikeitusias tiekėjo sąnaudas, pasikeitusias valstybės reguliuojamas kainas, kainos diferencijavimą dėl skirtingų elektros energijos buitinių vartotojų grupių (skirtingo vartojimo), taip siekiant padidinti tiekimo veiklos dedamąją ir (ar) tiekimo veiklos maržą bei sumažinti dalinio kompensavimo taikymo elektros energijos buitiniam vartotojui suteikiamą naudą.

11. Tiekėjai privalo tarpusavyje sąžiningai konkuruoti savo, kaip tiekėjo, siūloma elektros energijos tiekimo kaina ir ją formuodami nei tiesiogiai, nei netiesiogiai nesieti jos su daliniu kompensavimu ir (ar) elektros energijos buitinių vartotojų mokėtina elektros energijos kaina po pritaikyto dalinio kompensavimo. Tiekėjai bet kurioje viešojoje informacijoje ir (ar) rinkodaroje siūlydami elektros energiją elektros energijos buitiniams vartotojams kaip pagrindinę informaciją privalo nurodyti savo, kaip tiekėjo, siūlomą elektros energijos tiekimo kainą, papildomai nurodyti elektros energijos buitiniams vartotojams taikytiną dalinio kompensavimo dydį ir (ar) elektros energijos kainą po pritaikyto dalinio kompensavimo.

12. Taryba prižiūri, kaip tiekėjai laikosi šio straipsnio reikalavimų, ir prižiūri, kad tiekėjai nepiktnaudžiautų elektros energijos buitiniams vartotojams siūloma bei taikoma elektros energijos tiekimo kainodara. Tarybai šio straipsnio įgyvendinimo tikslais paprašius, Tarybos nustatyta tvarka tiekėjai turi pateikti informaciją ir pagrindimą dėl elektros energijos buitiniams vartotojams taikomos ar taikytos elektros energijos paslaugų kainodaros. Taryba turi teisę pasitelkti

nepriklausomo audito paslaugas šiai tiekėjų pateiktai informacijai ir (ar) duomenims apie patirtas faktines elektros energijos įsigijimo sąnaudas ir su jomis susijusias sąnaudas dalinio kompensavimo taikymo laikotarpiu, įskaitant elektros biržos dalyvio įmoką, disbalanso elektros energijos rinkoje sąnaudas, su elektros energijos rinkos išvestinių finansinių priemonių naudojimu susijusias sąnaudas bei taikytus dalinio kompensavimo dydžius elektros energijos buitiniams vartotojams, patikrinti, siekdama įvertinti, ar dalinis kompensavimas buvo panaudotas šio straipsnio 2 dalies 1 punkto b papunktyje numatytiems tikslams.

13. Energetikos įmonėms už reguliuojamosios veiklos sąlygų, nurodytų šio straipsnio 7, 10, 11 ir 12 dalyse, nesilaikymą taikomos šio įstatymo 36 straipsnio 1 dalies 1, 2 ar 3 punkte nustatytos sankcijos.

14. Šio straipsnio nuostatos taip pat taikomos asmenims, turintiems teisę į elektros energijos buitiniams vartotojams nustatytas kainas ir tarifus, kaip tai nustatyta Elektros energetikos įstatyme, išskyrus Elektros energetikos įstatymo 69 straipsnio 12 dalyje nurodytus asmenis.“

2 straipsnis. Įstatymo papildymas 19³ straipsniu

Papildyti Įstatymą 19³ straipsniu:

„19³ straipsnis. Parama, skirta daliai energijos išlaidų sumažinti

1. Dėl itin didelio elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainų padidėjimo, galinčio padaryti neigiamą įtaką šalies ekonominiam stabilumui, elektros energijos vartotojams, išskyrus elektros energijos buitinius vartotojus, ir (ar) nebutiniams gamtinių dujų vartotojams (toliau kartu šiame straipsnyje – nebutiniai vartotojai), įvertinus valstybės finansines galimybes, iš valstybės biudžeto lėšų teikiama parama, skirta daliai nebutinių vartotojų išlaidų už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, tokiai paramai numatant lėšas atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – parama).

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato paramos nebutiniams vartotojams skyrimo ir administravimo tvarką.“

3 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalis, įsigalioja 2022 m. gegužės 24 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Valstybinė energetikos reguliavimo taryba iki 2022 m. gegužės 23 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Šio įstatymo 2 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 19³ straipsnio nuostatos taikomos laikantis Europos Sąjungos valstybės pagalbos taisyklių, įskaitant Europos Komisijos komunikatą „Laikinoji valstybės pagalbos priemonių, skirtų

ekonomikai remti krizės sąlygomis reaguojant į Rusijos agresiją prieš Ukrainą, sistema“ (2022/C 131 I/01).

4. Elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriai, aptarnaujantys ne daugiau kaip 100 000 vartotojų, ir (ar) gamtinių dujų skirstymo sistemos operatoriai, aptarnaujantys ne daugiau kaip 100 000 vartotojų, sudaro šio įstatymo 1 straipsnyje nurodytus susitarimus su elektros energijos skirstomųjų tinklų operatoriumi, aptarnaujančiu daugiau kaip 100 000 vartotojų, ir gamtinių dujų skirstymo sistemos operatoriumi, aptarnaujančiu daugiau kaip 100 000 vartotojų, iki 2022 m. birželio 30 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Gitanas Nausėda